

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра цивільної юстиції та адвокатури

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 23 с.

Розробник:

Кравцов Сергій Олександрович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільної юстиції та адвокатури

(протокол № 9 від 08.06.2022 р.)

Завідувач кафедри – Гусаров Костянтин Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Кравцов Сергій Олександрович, к.ю.н., доцент кафедри цивільної юстиції та адвокатури
Контактний телефон	067 863-30-09
E-mail	s.o.kravtsov@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://us04web.zoom.us/j/4131127413?pwd=eEpoblRGUmNpaXduRDd3Mm5Nd3c5Zz09 Ідентифікатор конференції: 413 112 7413 Код доступу: 111111

Анотація навчальної дисципліни

Розвиток міжнародних приватних відносин між країнами є безумовним показником наявності демократичного суспільства. Таким чином навчальна дисципліна "Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж" присвячена поглибленому вивченню актуальних питань теорії та практики застосування процесуальних інститутів, пов'язаних із розглядом національними судами спорів, обтяжених іноземним елементом. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти дізнаються про національні та міжнародні джерела регулювання відносини у сфері міжнародного цивільного процесу, актуальні проблеми сучасного міжнародного цивільного процесу тощо.

Окремим видом врегулювання спорів, які обтяжені іноземним елементом, є міжнародний комерційний арбітраж. Виникнення спорів між учасниками міжнародної підприємницької діяльності, що входить в сферу застосування норм міжнародного приватного права, неминуче в принципі. На відміну від національного, міжнародне підприємництво розвивається в дуже широкому, нестійкому і іноді у важкопередбаченому просторі. Тому

поява протиріч і спорів між суб'єктами підприємницької діяльності різних країн може стати фактом навіть у випадках, коли сторони щиро і послідовно прагнуть виконувати договірні зобов'язання.

Як показує практика, не існує загальновизнаного права по розгляду міжнародних комерційних спорів, немає і спеціального міжнародного суду, а також іншої міжнародної процедури по розгляду міжнародних підприємницьких спорів.

В цих умовах в межах регулюючої дії норм міжнародного приватного права склався особливий механізм розгляду міжнародних підприємницьких спорів, що отримав найменування "міжнародний комерційний арбітраж".

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти у сфері правового регулювання порядку розгляду зовнішньоекономічних спорів в міжнародному комерційному арбітражі та порядку здійснення правосуддя у цивільних справах з іноземним елементом.

Завдання

- опанування студентами теоретичних знань щодо порядку розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражним судом;
- визначення актуальних проблем розвитку правового регулювання як міжнародного цивільного процесу так і міжнародного комерційного арбітражу;
- ознайомлення з судовою та арбітражною практикою міжнародних органів, що розглядають зовнішньоекономічні спори та особливостями визнання та виконання іноземних судових рішень і рішень міжнародного комерційного арбітражу;
- розвиток навичок і умінь застосування єдиноуніфікованих джерел

щодо порядку розгляду спорів в міжнародному комерційному арбітражі та конвенційне регулювання міжнародного цивільного процесу;
- поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із функціональної діагностики розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Податкове право», «Право Європейського Союзу та його система», «Актуальні проблеми методології наукових досліджень».

Кореквізити: «Європейське приватне міжнародне право», «Міжнародне контрактне право», «Право СОТ».

Постреквізити: «Міжнародне право інтелектуальної власності», «Корпоративне право та управління ЄС», «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати знання специфіки предмету, спеціальних принципів, джерел міжнародного цивільного процесу та міжнародного комерційного арбітражу, їх системно-структурної будови.

РН 2. Здійснювати критичний аналіз судової та арбітражної практики в справах, які стосуються вирішення цивільних транскордонних спорів щодо тлумачення та особливостей застосування міжнародно-правових норм у відповідній сфері.

РН 3. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз міжнародних нормативно-правових актів, що стосуються порядку і процедури розгляду спорів національними судами за участі іноземного

елементу.

РН 4. Виявляти знання основного категоріального апарату міжнародного цивільного процесу, його основних інститутів, характеризувати сучасний стан та напрями подальшого розвитку міжнародно-правового регулювання в контексті євроінтеграційних процесів.

РН 5. Демонструвати знання методологічних аспектів взаємодії науки міжнародного цивільного процесуального права та правозастосовчої практики національних судів під час розгляду цивільних справ з іноземним елементом і вирішення окремих процесуальних питань.

РН 6. Характеризувати особливості колізійного регулювання окремих процесуальних питань під час розгляду цивільних справ з іноземним елементом.

РН 7. Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері міжнародного комерційного арбітражу в точній відповідності з законодавством.

РН 8. Володіти здатністю застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми, які регулюють діяльність міжнародного комерційного арбітражу в професійній діяльності.

РН 9. Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу.

РН 10. Володіти здатністю поважати честь і гідність особи, дотримуватися і захищати права і свободи людини і громадянина.

РН 11. Здійснювати критичний аналіз попередження порушення законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню.

РН 12. Демонструвати знання міжнародно-правових норм у сфері регулювання різних інститутів міжнародного комерційного арбітражу.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Теоретичні засади міжнародного цивільного процесу	Теоретичні засади міжнародного цивільного процесу.	8
2	Міжнародна цивільна процесуальна юрисдикція.	Міжнародна цивільна процесуальна юрисдикція.	8
3	Учасники міжнародного цивільного процесу	Учасники міжнародного цивільного процесу.	8
4	Особливості правозастосування в міжнародному цивільному процесі.	Особливості правозастосування в міжнародному цивільному процесі.	8
5	Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду.	Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду.	8
6	Правова допомога в міжнародному цивільному процесі.	Правова допомога в міжнародному цивільному процесі.	8
7	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	8
8	Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу.	Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу.	8
9	Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу.	Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу.	8
10	Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри.	Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри.	2
11	Рішення арбітражного суду (award), його значення. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання.	Рішення арбітражного суду (award), його значення. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання.	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
-------	-------------	------------------------	-----------------------------------

1	Теоретичні засади міжнародного цивільного процесу.	Теоретичні засади міжнародного цивільного процесу.	110
2	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.	
3	Рішення арбітражного суду (award), його значення. Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- розробка кейсів;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
- написання рефератів, доповідей та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у студентських науково-практичних конференціях;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової практики;
- коментування джерел міжнародного права, а також національного права України та зарубіжних країн;
- інші форми роботи.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_337;
2. Арбітражний регламент Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті. URL: <http://www.nkau.gov.ua/NSAU/pravonsau.nsf/9f8cead0b3bf2b88c3256a910055a85c/c53b2bb37fbaee60c2256cf7002386a3!OpenDocument>;
3. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_059;
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text.
5. Господарський кодекс України. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
6. Господарський процесуальний кодекс України. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>;
7. Декларація про державний суверенітет України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.

8. Договір між Україною і Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 15.02.1995 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/233_659
9. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 31.10.1992 Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156_014
10. Договір між Україною і Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 23.05.1995 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/428_627
11. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 07.07.1993 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/440_002
12. Договір між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 27.06.1995 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/496_001
13. Договір між Україною і Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах від 09.01.1995 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/268_542
14. Договір між Україною і Республікою Куба про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах від 27.03.2003р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192_021
15. Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 13.12.1993 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/498_604

16. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24.05.1993 [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_174
17. Договір між Україною і Республікою Узбекистан про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах від 19.02.1998 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/860_013
18. Договір між Україною і Румунією про правову допомогу та правові відносини в цивільних справах від 30.01.2002р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/642_029
19. Договір між Україною і Чеською Республікою про правову допомогу і правові відносини у цивільних справах від 28.05.2001 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/203_018
20. Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу у цивільних і кримінальних справах від 11.05.2004 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/364_026
21. Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах від 13.10.2003р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/408_012
22. Договір між Україною та Республікою Болгарія про правову допомогу в цивільних справах від 21.05.2004 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/100_056
23. Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах від 10.04.2000 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/807_010
24. Договір між Україною та Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини у цивільних та кримінальних справах

від 06.04.2000 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/704_050

25. Договір між Україною та Угорською Республікою про правову допомогу в цивільних справах від 02.08.2001 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/348_026

26. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_679?nreg=994_679&find=1&text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB&x=8&y=5#w22;

27. Європейська Конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069#Text

28. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства. Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 07.06.1968 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_112

29. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12;>

30. Закон України «Про міжнародне приватне право». Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15;>

31. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4002-12;>

32. Закон України «Про міжнародні договори України». Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15;>

33. Закон України «Про третейські суди». Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15;>

34. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1994 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

35. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_070;

36. Конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень. URL: <https://kac.com.ua/ua/media/konventsiya-pro-viznannya-ta-vikonannya-inozemnih-sudovih-rishen>

37. Конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, що впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва 1972 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_570#Text

38. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах. Гаазька конференція з МПП; Конвенція, Міжнародний документ від 15.11.1965 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890

39. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

40. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах. Конвенція, Міжнародний документ від 18.03.1970 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922

41. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах; Конвенція, Міжнародний документ від 22.01.1993 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009

42. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

43. Нью-Йоркська Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text
44. Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 р. N 422. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-94-%D0%BF#Text>.
45. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА 2010. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/translations/bl_ack_letter2010-ukranian.pdf.
46. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.
47. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL.: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_447;
48. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ru/rules.html>;
49. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879;
50. Угода між Україною та Грецькою Республікою про правову допомогу в цивільних справах від 02.07.2002 р. Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/300_013
51. Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах від 06.09.2004 р Офіц. сайт Верхов. Ради України. URL:

http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/196_008

52. Угода між Україною та Турецькою Республікою про правову допомогу та співробітництво у цивільних справах від 23.11.2000 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/792_600

53. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності 1992 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_076#Text

54. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of The Stockholm Chamber of Commerce. URL: http://sccinstitute.com/media/40120/arbitrationrules_eng_webbversion.pdf;

55. Arbitration rules of the United Nations Economic Commission for Europe. URL: http://www.jstor.org/stable/756880?seq=1#page_scan_tab_contents;

56. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards.

URL: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention.html;

57. European Convention on International Commercial Arbitration. URL: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1964/01/19640107%2002-01%20AM/Ch_XXII_02p.pdf;

58. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration. URL: <http://www.conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/056.htm>;

59. From Transnational Principles to European Rules of Civil Procedure.

URL: http://www.europeanlawinstitute.eu/projects/current-projects-contd/article/from-transnational-principles-to-european-rules-of-civil-procedure/?tx_ttnews%5B

[backPid%5D=137874&cHash=30981e5bc9618fbff47b45f915463642](http://www.europeanlawinstitute.eu/projects/current-projects-contd/article/from-transnational-principles-to-european-rules-of-civil-procedure/?tx_ttnews%5BbackPid%5D=137874&cHash=30981e5bc9618fbff47b45f915463642).

60. ICC Rules of Arbitration. URL: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>;

61. LCIA Arbitration Rules. URL:

http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/LCIA_Arbitration_Rules.aspx;

62. Transnational civil procedure – formulation of regional rules URL:
<http://www.unidroit.org/about-unidroit/work-programme?id=1625>.

63. UNCITRAL Arbitration Rules. URL:
<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>;

64. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. URL:
http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf;

Література

Основна література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. Київ: ВД«Дакор», 2021. 436 с.
2. Бігун В. А. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2016. С. 823–847.
3. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів : компендіум / за заг. ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2020. 668 с.
4. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж. Харьков : Основа, 1995. 301 с.
5. Комаров В.В., Погорецкий В.Н. Международный коммерческий арбитраж. Харьков: Право, 2009. 164 с.
6. Кравцов С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія. Харків: Право, 2014. 232 с.

7. Кравцов С. Теоретико-практичні аспекти взаємодії європейської конвенції з прав людини і основоположних свобод і міжнародного комерційного арбітражу. *Часопис цивілістики*. 2021. № 44. С. 51-59.
8. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди : Монографія. Харків : "Право", 2014. 232 с.
9. Кравцов С.О. Оспорювання рішень Міжнародного комерційного арбітражу як форма судового контролю національними судами. *Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. Юридичні науки*. 2019. № 3(110). С. 8-15.
10. Кравцов С. Забезпечення права на доступ до суду під час розгляду справи міжнародним комерційним арбітражем. *Університетські наукові записки*. 2021. № 6(84). С. 84-101.
11. Курс цивільного процесу: підручник / За ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 1352 с.
12. Міжнародне приватне право : підручник / За заг. ред. Є.М.Білоусова, І.В.Яковюка. Харків : Право, 2020. 408 с.
13. Цивільне судочинство в Україні: основні засади та інститути: монографія / за ред. В.В. Комарова. Харків.: Право, 2016. 848 с.
14. Цувіна, Т. А. Визнання та виконання рішень іноземних судів у цивільних справах у контексті практики Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2017. Вип. 138. С. 29–42.
15. Kravtsov S., Surzhenko O., Golubeva N. The validity, effectiveness, and enforceability of an arbitration agreement: Issues and solutions. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Vol. 4, Iss. 4. P. 116-130
16. Shepitko M., Kravtsov S. Award Of International Commercial Arbitration Court And Its Protection By Criminal Law Measures. *Криміналіст первопечатный*. 2019. № 19. P. 74-85.
17. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. № 3(11). P.181–190.

18. Rozhnov O. Towards timely justice in civil matters amid the covid-19 pandemic. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2020. № 2/3(7).
19. Prytyka Yu., Komarov V., Kravtsov S. Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. № 3(11). P. 117–128.

Додаткова література

1. Ізарова І.О. Правова допомога в транскордонному цивільному процесі в Європейському Союзі. Академія адвокатури України. *Вісник Академії адвокатури України*. 2015. № 1(32). С. 53-60.
2. Ізарова І.О. Теоретичні засади цивільного процесу Європейського Союзу : монографія; М-во освіти і науки України. Київ : Дакор, 2015. 335 с.
3. Порівняльний цивільний процес: навчально-методичний посібник / Т. В. Заварза, С. М. Бервено, Л. В. Новікова, К. М. Тоцька. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 156 с.
4. Васильєв, С. В. Порівняльний цивільний процес: підручник. Київ: Правова єдність : Алерта, 2015. 352 с
5. Ханик-Посполітак Р. Європейські принципи створення та діяльності інститутів альтернативних способів вирішення спорів. *Юридичний журнал*. 2015. № 7/8. С. 73-76.
6. Черняк Ю., Білоус О. Принципи міжнародного цивільного процесу (із коментарем). *Юридичний журнал*. 2015. № 7/8. С. 12-32.
7. Черняк Ю. В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів: Монографія. Київ : Алерта, 2018. – 388 с.
8. Міжнародне приватне право: підручник. / за ред.: В. П. Жушман, І. А. Шуміло. Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2015. 320 с.
9. Дракохруст Т. В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 190-193.

10. Грабильніков А. В. Конституційно-правовий статус і правовий режим іноземців та осіб без громадянства в Україні: співвідношення понять. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2015. № 6. С. 59-66.
11. Пасайлюк І. В. Особливості участі іноземців та осіб без громадянства як сторін у цивільному процесі України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 8. С. 45- 50.
12. Косовський Л. М. Судочинство у цивільних справах з іноземним елементом: монографія. Харків. Право, 2017. 300 с.
13. Пасайлюк І. В. Іноземці та особи без громадянства як треті особи в цивільному судочинстві України. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 2. С. 145-150.
14. Михайлів М. Міжнародні договори України про правову допомогу в цивільних справах як джерело правового регулювання спадкування за заповітом у міжнародному приватному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 10. С. 229–233.
15. Захватаев В. Н. Комментарии к мировой практике международного коммерческого арбитража. Київ: Алерта, 2015. Кн. 1. 906 с.
16. Кирильчук В. В. Правова природа міжнародного комерційного арбітражу. URL: https://3222.ua/article/pravova_priroda_mjnarodnogo_komertsynogo_arbtraju.htm
17. Любченко Я. П. Виникнення та розвиток альтернативних способів вирішення міждержавних спорів. *Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук праць*. Харків: Право, 2016. Вип. 32. С. 290–299.
18. Гончаренко О. Міжнародний комерційний арбітраж як саморегульована інституція. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія. Юридичні науки*. 2021. № 1. С. 4-13.
19. Удосконалення законодавства України у сфері міжнародного арбітражу: нові ініціативи. *Юридичний вісник України*. 2021. № 16/17 (23 квітня-13 травня. - С. 8-9 .

20. Нагнибіда В. Гарантії захисту прав в арбітражі у практиці Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2021. № 10. С. 169-176.
21. Волощук О.Т., Гетьманцев О.М. Арбітраж ad hoc: поняття та специфічні риси. *Юридична Україна*. 2019 № 1-2. С.60-68.
22. Коч О.В. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. *Правова держава*. 2018. № 31. С.124 –133.
23. Мінченко Д. А. Умови виконання рішень іноземних судів в Англії за нормами загального права. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Правознавство*. 2017. Т. 22. Вип. 1 (30). С. 95–105.
24. Теплюк С. М. Застереження про публічний порядок – підстава для відмови у визнанні і виконанні іноземного арбітражного рішення: підходи міжнародних уніфікованих документів. *Вісник господарського судочинства*. 2016. № 5/6. С. 118–123.
25. Malinovska I., Yarkina N., Filiuk O. “Public Order” as Grounds for Refusal in the Recognition and Enforcement of a Decision in International Commercial Arbitration: Ukrainian Realities and International Experience. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2022. Vol. 5. Iss. 1 (13). P. 154-164

Інтернет-ресурси:

- Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
- Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
- Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

Арбітражного інституту Торгової палати Стокгольма
 (www.sccinstitute.com)

Сайт Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торгової палати
 (www.iccarbitration.org);

Сайт Лондонського міжнародного третейського суду (www.lcia.org);

Сайт Центру арбітражу та посередництва Торгових палат Швейцарії
 (www.swissarbitration.org);

International Handbook on Commercial Arbitration
 (www.kluwerarbitration.com);

Сайт Міжнародної асоціації юристів ІВА (www.ibanet.org);

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри
 цивільної юстиції та адвокатури. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/154-tsyvilnyi-protses.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, мут-кортах, готувати тези наукових доповідей, тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний цивільний процес та комерційний арбітраж» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо).

Максимальна кількість балів за самостійну роботу студентів – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34